

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Sokolac
za period 01.01-31.12.2023. godine**

Broj: RV062-24

Banja Luka, 31.10.2024. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izveštaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke.....	12
	5. Priprema i donošenje budžeta	12
	6. Finansijski izvještaji	13
	6.1. Izveštaj o izvršenju budžeta.....	13
	6.1.1. Prihodi i primici.....	14
	6.1.2. Rashodi i izdaci	15
	6.1.3. Budžetski suficit/deficit.....	17
	6.1.4. Neto finansiranje.....	17
	6.1.5. Razlika u finansiranju	18
	6.1.6. Izveštaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima	18
	6.2. Bilans uspjeha	18
	6.2.1. Prihodi.....	18
	6.2.2. Rashodi.....	18
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	19
	6.3. Bilans stanja.....	19
	6.3.1. Aktiva.....	19
	6.3.2. Pasiva.....	21
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	22
	6.4. Bilans novčanih tokova	23
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	23
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	23
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	23

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Sokolac koji obuhvataju: Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2023. godine; Konsolidovani bilans uspjeha, Konsolidovani izvještaj o promjenama neto imovine, Konsolidovani bilans novčanih tokova, Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 i Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima, za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, konsolidovani finansijski izvještaji Opštine Sokolac istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. ovog Izvještaja:

Prilikom sačinjavanja konsolidovanih finansijskih izvještaja za 2023. godinu nije proveden postupak konsolidacije u skladu sa članom 122. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, jer nije izvršena eliminacija osnivačkih uloga u niže budžetske korisnike u iznosu od 8.000 KM. Takođe, nije izvršeno uključivanje neto imovine/kapitala javnih ustanova i preduzeća pod kontrolom Opštine Sokolac iz njihovih bilansa stanja u konsolidovani bilans stanja i eliminacija osnivačkih uloga u kontrolisanim entitetima evidentiranih u glavnoj knjizi trezora Opštine, u skladu sa članom 123. stav (3. i 4.) istog pravilnika.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. ovog Izvještaja:

Subvencije nefinansijskim subjektima odobrene u ranijem periodu u najmanjem iznosu od 35.340 KM evidentirane su u 2023. godini, što nije u skladu sa članom 93. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 7).

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2.1. ovog Izvještaja:

Ostali rashodi obračunskog karaktera precijenjeni su u iznosu od 689.714 KM, a za isti iznos potcijenjeni su rashodi za lična primanja zaposlenih, jer navedeni rashodi predstavljaju tekuće rashode koji zahtijevaju odliv novčanih sredstava shodno članu 90., 91. i 100.

Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.1. ovog Izvještaja:

Kratkoročna razgraničenja su precijenjena u najmanjem iznosu od 424.866 KM, kao i kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti u iznosu od 5.210 KM i finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 326.841 KM, a potcijenjeni su rashodi od usklađivanja vrijednosti finansijske imovine u iznosu od 103.235 KM, jer nije vršena korekcija kratkoročne finansijske imovine i razgraničenja u skladu sa članom 73. stav (1. i 2.) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.2.1. ovog Izvještaja:

Obaveze iz poslovanja precijenjene su u najmanjem iznosu od 103.310 KM, a potcijenjene su obaveze za doznake u istom iznosu, jer obaveze po osnovu tekućih doznaka građanima nisu evidentirane u skladu sa članom 81. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.7. ovog Izvještaja:

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje Opštine Sokolac ne sadrže obrazloženja u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja, MRS JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS JS 31 - Nematerijalna imovina.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje Opštine Sokolac za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine su objelodanjena pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Sokolac za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje

predstavlja visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 31.10.2023. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Sokolac za 2023. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u konsolidovanim finansijskim izvještajima Opštine Sokolac za 2023. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

U Opštinskoj upravi u toku 2023. godine angažovano je 13 izvršilaca na određeno vrijeme na period duži od šest mjeseci, što nije u skladu sa članom 61. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave.

Opštinska uprava nije uskladila rješenja za obračun plate zaposlenima, odnosno postojeći iznos plate prije oporezivanja nije uvećan za iznos doprinosa, što nije u skladu sa članom 271 g. Zakona o radu.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. ovog Izvještaja:

Izvršene nabavke usluga u najmanjem iznosu od 297.085 KM nisu predviđene planom nabavki i nisu donesene posebne odluke o pokretanju postupaka javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 17. stav (1. i 3.) Zakona o javnim nabavkama. Za navedene nabavke nisu provedeni postupci javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 3. i 6. istog zakona.

Nabavka radova na postavljanju ulične rasvjete (19.540 KM) provedena je putem više postupaka direktnog sporazuma, čime je izvršeno dijeljenje predmeta nabavke, što nije u skladu sa članom 15. stav (7) i članom 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama.

U Javnoj ustanovi za predškolsko vaspitanje i obrazovanje izvršena je nabavka usluga putem ugovora o djelu u iznosu od 4.000 KM bez provođenja postupka javne nabavke, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama.

Skretanje pažnje

Odlukom Vlade Republike Srpske o primjeni odredaba Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske produžena je primjena odredbi navedenog kolektivnog ugovora, koja je osporena od strane Ustavnog suda Republike Srpske.

Opština Sokolac je koeficijente za obračun plata zaposlenih prilagodila odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske. Obračun novčanih naknada određenom broju izvršilaca vršen je za sve mjesece, iako je članom 20. stav (3) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne

samouprave Republike Srpske i članom 21. stav (3) Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Sokolac propisano da se novčana naknada za posebne rezultate u radu može isplatiti istom zaposlenom samo jednom godišnje za jedan mjesec.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Sokolac obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Sokolac.

Banja Luka, 31.10.2023. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) konsolidovani bilans stanja sačinjava u skladu sa članom 122. stav (2) i članom 123. stav (3. i 4.) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 2) klasifikacija rashoda za komunalne usluge, rashoda po osnovu putovanja i smještaja, kao i rashoda za stručne usluge vrši u skladu sa članom 92. stav (3., 7. i 8.) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 3) subvencije priznaju u periodu nastanka poslovnog događaja, u skladu sa članom 93. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 7),
- 4) klasifikacija obaveza za doznake vrši u skladu sa članom 81. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 5) u vanbilansnoj evidenciji evidentiraju primljena sredstva obezbjeđenja u postupcima nabavke, shodno članu 92. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 6) u Napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje objelodanjuju sve dodatne informacije shodno članu 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru Javne ustanove Centar za socijalni rad Sokolac, Turističke organizacije „Sokolac“ Sokolac, Javne ustanove za predškolsko vaspitanje i obrazovanje i Javne ustanove za kulturu „Pero Kosorić“ Sokolac da obezbijedi da se:

- 7) u okviru rashoda obračunskog karaktera evidentiraju rashodi koji ne zahtijevaju odliv gotovine, u skladu sa članom 100. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru Javne ustanove Centar za socijalni rad Sokolac, Turističke organizacije „Sokolac“ Sokolac, Javne ustanove za predškolsko vaspitanje i obrazovanje i Javne ustanove za kulturu „Pero Kosorić“ Sokolac da obezbijedi da se:

- 8) izvrši korekcija kratkoročne finansijske imovine i razgraničenja u skladu sa članom 73. stav (1. i 2.) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporučuje se direktoru Javne ustanove za predškolsko vaspitanje i obrazovanje da obezbijedi da se:

- 9) evidentiranje potraživanja i obračunskih prihoda vrši shodno članu 71. stav (1) i 72. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) izmjene i dopune internih akata Opštinske uprave objavljuju u službenom glasilu, shodno članu 86. Zakona o lokalnoj samoupravi,
- 2) angažovanje izvršilaca na određeno vrijeme vrši u skladu sa članom 61. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave, kao i da se za ostvarena prava zaposlenih na naknadu troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka sa posla donose rješenja, shodno članu 150. stav (1) istog zakona,
- 3) postojeća rješenja zaposlenima na iznos plate prije oporezivanja usklade sa odredbama Zakona o radu,
- 4) izvještavanje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole,
- 5) planiranje i izbor postupaka javnih nabavki, kao i dodjela ugovora vrši u skladu sa članom 3., 6., 15. stav (7), 17. stav (1. i 3.) i članom 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama,
- 6) plan zapošljavanja u Opštinskoj upravi donosi shodno članu 64. stav (1) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru Javne ustanove Centar za socijalni rad Sokolac, Turističke organizacije „Sokolac“ Sokolac, Javne ustanove za predškolsko vaspitanje i obrazovanje i Javne ustanove za kulturu „Pero Kosorić“ Sokolac da obezbijedi da se:

- 7) obaveze stvaraju do visine okvira utvrđenog budžetom, u skladu sa članom 40. stav (1) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Preporučuje se direktoru Javne ustanove za predškolsko vaspitanje i obrazovanje da obezbijedi da se:

- 8) za izvršene nabavke ugovori dodjeljuju primjenjujući postupke javnih nabavki, u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se Skupštini opštine da:

- 9) imenovanje direktora javne ustanove čiji je osnivač Opština i načelnika odjeljenja Opštinske uprave vrši uz prethodno provedenu proceduru javne konkurencije, u skladu sa članom 18. stav (2. i 3a.) Zakona o sistemu javnih službi i članom 50. stav (2) i 55. stav (4) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave i
- 10) vrši usklađivanje budžetskih sredstava i izdataka Opštine, shodno članu 35. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Odluka o izvršenju budžeta Opštine Sokolac za 2023. godinu i Odluka o usvajanju budžeta Opštine Sokolac za 2023. godinu;
- Zakon o trezoru;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, član 4. i 9-11;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave;
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske;
- Poseban kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske;
- Zakon o radu;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida, član 26. i 27;
- Zakon o socijalnoj zaštiti, članovi 20-63;
- Zakon o administrativnim taksama, članovi 4, 6, 13-15, 20. i 24;
- Zakon o komunalnim taksama;
- Zakon o šumama, član 89;
- Zakon o vodama, članovi 17, 194. i 195;
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- Pravilnik o kriterijumima za sticanje statusa budžetskog korisnika;
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole;
- Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi Sokolac;
- Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih u Javnoj ustanovi za predškolsko vaspitanje i obrazovanje;
- Pravilnik o platama i naknadama zaposlenih u Javnoj ustanovi Centar za socijalni rad Sokolac i
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave Sokolac.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Sokolac (u daljem tekstu: Opština) smještena je u istočnom dijelu Republike Srpske, prostire se na površini od 700 km² i jedna je od šest opština koje čine Grad Istočno Sarajevo. Teritorijalno je organizovana u 12 mjesnih zajednica u kojima živi ukupno 10.744 stanovnika.

Prema Odluci Vlade Republike Srpske o stepenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave za 2023. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 99/22), Opština je svrstana u srednje razvijene jedinice lokalne samouprave.

Opština ostvaruje sve nadležnosti propisane Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 97/16, 36/19 i 61/21), kao i druge nadležnosti koje su joj prenesene drugim zakonima. Organi Opštine su Skupština opštine i načelnik opštine. Skupština je predstavnički organ, organ odlučivanja i kreiranja politike Opštine, a čini je 21 odbornik. Načelnik je izvršni organ vlasti koji zastupa i predstavlja Opštinu, rukovodi Opštinskom upravom i odgovoran je za njen rad.

Poslovanje Opštine odvija se u trezorskom sistemu poslovanja (SOFI), a sredstva za rad u 2023. godini obezbijeđena su iz poreskih i neporeskih prihoda, grantova, transfera od entiteta i primitaka za neproizvedenu stalnu imovinu.

Revizijom su obuhvaćeni konsolidovani finansijski izvještaji Opštine koje, pored podataka Opštinske uprave, čine i finansijski izvještaji nižih budžetskih korisnika Opštine, odnosno javne ustanove (u daljem tekstu: JU) Centar za socijalni rad Sokolac, Narodna biblioteka Sokolac, Turistička organizacija „Sokolac“ Sokolac, JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje, JU za kulturu „Pero Kosorić“ Sokolac i Opštinskog štaba civilne zaštite Sokolac.

Entiteti javnog sektora nad kojima postoji kontrola od strane Opštine kao osnivača i vlasnika su Javno preduzeće „Info Centar“ Sokolac, JU Sportsko-rekreativni centar „Glasinac“, Javno komunalno preduzeće „Sokolac“ i Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja „Dr Ljubomir Čeranić“ Sokolac.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Opštine za period 01.01-31.12.2023. godine nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske provela je finansijsku reviziju Opštine za 2020. godinu i tom prilikom dato je 19 preporuka (12 za finansijske izvještaje i sedam za usklađenost). Opština je, u skladu sa članom 21. stav (3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/05 i 20/14), dostavila odgovor o radnjama koje su preduzete u cilju provođenja preporuka i otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

Na osnovu uvida u relevantnu dokumentaciju utvrđeno je da je provedeno deset preporuka, djelimično su provedene tri preporuke i šest preporuka nije provedeno.

Djelimično su provedene preporuke koje se odnose na primjenu Zakona o javnim nabavkama (tačka 4. izvještaja), postupak konsolidacije i evidentiranje učešća u kapitalu kontrolisanih entiteta (tačka 6. i 6.3.1.2. izvještaja) i klasifikaciju tekućih i obračunskih rashoda (6.1.2.1. i 6.2.2.1. izvještaja).

Preporuke koje nisu provedene se odnose na uključivanje kontrolisanog entiteta u trezorski sistem poslovanja (tačka 3. izvještaja), usklađivanje budžetskih sredstava i izdataka (tačka 5. izvještaja), stvaranje obaveza u skladu sa članom 40. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske (tačka 6.1. izvještaja), evidentiranje potraživanja i obračunskih prihoda u JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje (tačka 6.2.1.1. izvještaja), procjenu naplativosti potraživanja (tačka 6.3.1.1. izvještaja) i napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje (tačka 6.7. izvještaja).

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta utvrđena je pravilnicima, pojedinačno za Opštinsku upravu i niže budžetske korisnike u okviru Opštine.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave Sokolac („Službene novine Grada Istočno Sarajevo“ broj 23/20) sistematizovana su 73 radna mjesta sa 98 izvršilaca, a nakon izmjena i dopuna Pravilnika (od 30.12.2021. godine) u Opštinskoj upravi je sistematizovano 75 radnih mjesta sa 112 izvršilaca. Izmjene i dopune Pravilnika kojim je povećan broj radnih mjesta i izvršilaca objavljene su na oglasnoj tabli Opštine ali iste nisu objavljene u službenom glasniku, što nije u skladu sa članom 86. Zakona o lokalnoj samoupravi. U 2023. godini izvršene su izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave Sokolac koje su objavljene u „Službenim novinama Grada Istočno Sarajevo“ broj 14/23.

Na dan 31.12.2023. godine u Opštinskoj upravi u radnom odnosu je bilo 130 zaposlenih, od kojih su 105 na neodređeno, 22 na određeno vrijeme i tri funkcionera. Kod nižih budžetskih korisnika, za koje se sredstva za lična primanja obezbjeđuju u budžetu Opštine, u radnom odnosu je bilo ukupno 59 zaposlenih (50 na neodređeno i devet na određeno vrijeme).

U Opštinskoj upravi u toku 2023. godine angažovano je 13 izvršilaca na određeno vrijeme na period duži od šest mjeseci, što nije u skladu sa članom 61. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 97/16).

Opštinska uprava nije uskladila rješenja o utvrđivanju koeficijenta za obračun plate zaposlenima, odnosno postojeći iznos plate prije oporezivanja nije uvećan za iznos doprinosa, što nije u skladu sa članom 271 g. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16, 66/18 i 119/21).

Skupština opštine je do okončanja konkursne procedure za izbor i imenovanje imenovala vršioce dužnosti direktora JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje (12.09.2022.), Centar za socijalni rad Sokolac (09.06.2021.) i JU za kulturu „Pero Kosoric“ Sokolac (09.06.2021.), dok su načelnici odjeljenja Opštinske uprave razriješeni dužnosti zbog isteka mandata (21.01.2021.) i dužnost obavljaju po pismenom ovlaštenju načelnika Opštine. Konkursna procedura za imenovanje direktora navedenih javnih ustanova i načelnika odjeljenja Opštinske uprave nije provedena, što nije u skladu sa članom 18. stav (2. i 3a.) Zakona o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/07, 109/12 i 44/16) i članom 50. stav (2) i 55. stav (4) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave.

Odlukom Vlade Republike Srpske o primjeni odredaba Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 21/21 i 69/21) produžena je primjena odredbi navedenog kolektivnog ugovora, koja je osporena od strane Ustavnog suda Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 20/23).

Opština je koeficijente za obračun plata zaposlenih prilagodila odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Obračun novčanih naknada određenom broju izvršilaca vršen je za sve mjesece, iako je članom 20. stav (3) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske i članom 21. stav (3) Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Sokolac propisano da se novčana naknada za posebne rezultate u radu može isplatiti istom zaposlenom samo jednom godišnje za jedan mjesec.

U skladu sa Odlukama o imenovanju komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine, izvršen je popis i evidentiranje rezultata popisa imovine i obaveza. Revizijskim ispitivanjem provođenja istog nisu utvrđene neusklađenosti sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16 i 113/21).

JU Sportsko-rekreativni centar „Glasinac“ nije uključena u trezorski sistem poslovanja (lokalni trezor Opštine) i nema status budžetskog korisnika iako se finansira iz budžeta Opštine, odnosno ispunjava kriterijume propisane članom 5. Pravilnika o kriterijumima za sticanje statusa budžetskog korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 116/13).

Opštinska uprava vrši obračun i isplatu naknade troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka sa posla zaposlenima bez donesenih rješenja o priznavanju prava na navedenu naknadu, što nije u skladu sa članom 150. stav (1) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave.

Plan razvoja Opštine definisan je Strategijom razvoja Opštine Sokolac za period 2020-2030. godine. Sačinjeni su programi namjenskog utroška sredstava od naknade po osnovu prodaje šumskih drvnih sortimenata i vodnih naknada za 2023. godinu, ali isti nisu razmatrani i usvojeni od strane Skupštine opštine.

Opština nije sačinila godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu, što je propisano Pravilnikom o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/22). Načelnik Opštine donio je Strategiju upravljanja rizicima kojom su uređeni organizacioni ciljevi i zadaci, procjena rizika i upravljanje rizicima shodno članu 8. stav (2) Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/16).

Shodno navedenom i većini tačaka ovog izvještaja uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da obezbijedi istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa relevantnim zakonskim i drugim propisima.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **izmjene i dopune internih akata Opštinske uprave objavljuju u službenom glasilu, shodno članu 86. Zakona o lokalnoj samoupravi,**
- **angažovanje izvršilaca na određeno vrijeme vrši u skladu sa članom 61. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave, kao i da se za ostvarena prava zaposlenih na naknadu troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka sa posla donose rješenja, shodno članu 150. stav (1) istog zakona,**
- **postojeća rješenja zaposlenima na iznos plate prije oporezivanja usklade sa odredbama Zakona o radu i**
- **izvještavanje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole.**

Preporučuje se Skupštini opštine da imenovanje direktora javne ustanove čiji je osnivač Opština i načelnika odjeljenja Opštinske uprave vrši uz prethodno provedenu proceduru javne konkurencije, u skladu sa članom 18. stav (2. i 3a.)

Zakona o sistemu javnih službi i članom 50. stav (2) i 55. stav (4) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave.

4. Nabavke

Planom javnih nabavki Opštinske uprave sa izmjenama i dopunama plana za 2023. godinu planirane su nabavke ukupne vrijednosti 6.060.178 KM bez poreza na dodatu vrijednost, od čega za nabavku robe 106.025 KM, usluga 86.157 KM i radova 5.867.996 KM.

Prema Izvještaju o realizaciji ugovora u 2023. godini provedene su nabavke ukupne ugovorene vrijednosti 1.270.673 KM. Najveći dio nabavki se odnosi na nabavku radova - rekonstrukcije i adaptacije objekta JU za kulturu „Pero Kosorić“ Sokolac (827.000 KM), izgradnje i sanacije lokalnih puteva (128.121 KM) i usluga održavanja javne rasvjete (34.000 KM). Nabavke su provedene putem dva otvorena postupka, dva konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda i 25 direktnih sporazuma.

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeno je deset postupaka javnih nabavki ugovorene vrijednosti 1.052.799 KM, odnosno 83% vrijednosti zaključenih ugovora.

Izvršene nabavke usluga održavanja objekata (55.776 KM), smještaja na službenim putovanjima (3.278 KM), informisanja i medija (10.000 KM), zimskog održavanja lokalnih puteva (151.286 KM), kao i usluga reprezentacije i organizacije manifestacija (76.745 KM) nisu predviđene planom nabavki i nisu donesene posebne odluke o pokretanju postupaka javnih nabavki, shodno članu 17. stav (1. i 3.) Zakona o javnim nabavkama. Takođe, za navedene nabavke nisu provedeni postupci javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 3. i 6. istog zakona.

Nabavka radova na postavljanju ulične rasvjete (19.540 KM) provedena je putem više postupaka direktnog sporazuma, čime je izvršeno dijeljenje predmeta nabavke, što nije u skladu sa članom 15. stav (7) i članom 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama.

Nabavka usluga održavanja i vođenja „facebook“ stranice (4.000 KM) u JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje za koju je zaključeno više ugovora o djelu zaključeni ugovori o djelu vršena je bez provođenja postupka javne nabavke, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se planiranje i izbor postupaka javnih nabavki, kao i dodjela ugovora vrši u skladu sa članom 3., 6., 15. stav (7), 17. stav (1. i 3.) i članom 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se direktoru JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje da obezbijedi da se za izvršene nabavke ugovori dodjeljuju primjenjujući postupke javnih nabavki, u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine Sokolac donijela je 29.12.2022. godine Odluku o usvajanju budžeta Opštine Sokolac za 2023. godinu u iznosu od 11.044.000 KM i Odluku o izvršenju budžeta Opštine Sokolac za 2023. godinu („Službene novine Grada Istočno Sarajevo“ broj 25/22). Planirani su poreski prihodi (4.698.700 KM), neporeski prihodi (3.201.000 KM), transferi između različitih jedinica vlasti (2.235.000 KM), primici za nefinansijsku imovinu (452.998 KM) i ostali primici (456.302 KM).

Budžetskim okvirom odobrena su sredstva za finansiranje rashoda za lična primanja zaposlenih (4.345.948 KM), rashoda po osnovu korišćenja robe i usluga (1.269.716 KM), rashoda finansiranja i drugih finansijskih troškova (371.252 KM), subvencija (380.000 KM), grantova (940.000 KM), doznaka na ime socijalne zaštite (897.100 KM), rashoda finansiranja i drugih finansijskih troškova između jedinica vlasti (40.000 KM), rashoda po sudskim rješenjima (110.000 KM), transfera između različitih jedinica vlasti (9.000 KM),

izdataka za nefinansijsku imovinu (1.260.450 KM), otplatu dugova (641.650 KM), ostalih izdataka (748.884 KM) i budžetsku rezervu (30.000 KM).

Načelnik opštine predložio je Nacrt rebalansa budžeta Opštine za 2023. godinu u iznosu od 12.185.146 KM. Ministarstvo finansija Republike Srpske na dostavljeni Nacrt rebalansa budžeta Opštine dalo je preporuke, u smislu realnijeg planiranja budžetskih prihoda (grantova i transfera od entiteta) i rashoda za lična primanja zaposlenih. Skupština opštine nije usvojila Nacrt rebalansa budžeta Opštine za 2023. godinu, odnosno nije izvršeno usklađivanje budžetskih sredstava i izdataka Opštine shodno članu 35. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16).

Nakon usvojenog budžeta izvršena je preraspodjela sredstava u ukupnom iznosu od 1.001.800 KM, od čega je 302.913 KM realocirano između budžetskih korisnika.

Plan zapošljavanja u Opštinskoj upravi za 2023. godinu nije donesen, što nije u skladu sa članu 64. stav (1) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se plan zapošljavanja u Opštinskoj upravi donosi shodno članu 64. stav (1) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave.

Preporučuje se Skupštini opštine da vrši usklađivanje budžetskih sredstava i izdataka Opštine, shodno članu 35. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila konsolidovane finansijske izvještaje za korisnike budžeta Opštine Sokolac za 2023. godinu u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 15/17 i 17/22) i dostavila iste Ministarstvu finansija Republike Srpske u skladu sa članom 49. stav (6) istog pravilnika.

Prilikom izrade konsolidovanih finansijskih izvještaja za 2023. godinu nije izvršena eliminacija osnivačkih uloga u niže budžetske korisnike u iznosu od 8.000 KM, u skladu sa članom 122. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 115/17 i 118/18). Takođe, nije izvršeno uključivanje neto imovine/kapitala Javnog preduzeća „Info Centar“ Sokolac, JU Sportsko-rekreativni centar „Glasinac“, Javnog komunalnog preduzeća „Sokolac“ i Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja „Dr Ljubomir Čeranić“ Sokolac iz njihovih bilansa stanja primjenom procenta učešća kapitala Opštine u osnovnom kapitalu javnih ustanova i preduzeća, kao ni eliminacija osnivačkih uloga u kontrolisanim entitetima evidentiranih u glavnoj knjizi trezora Opštine u skladu sa članom 123. stav (3. i 4.) istog pravilnika.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se konsolidovani bilans stanja sačinjava u skladu sa članom 122. stav (2) i članom 123. stav (3. i 4.) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2023. godine iskazano je u Konsolidovanom periodičnom izvještaju o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 (u daljem tekstu: PIB 01) i Konsolidovanom periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima (u daljem tekstu: PIF).

U obrascu PIB 01 budžetski prihodi i primici iskazani su u iznosu od 8.062.566 KM i za 27% su niži u odnosu na budžetom predviđene.

Ukupni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 10.364.425 KM, što je 6% niže u odnosu na odobren budžetski okvir. Odstupanja na više kod pojedinih vrsta rashoda u odnosu na planirane (kod rashoda po osnovu korišćenja robe i usluga, doznaka, rashoda finansiranja i drugih finansijskih troškova između jedinica vlasti i rashoda po sudskim rješenjima) pokrivena su dozvoljenim realokacijama (tačka 5. izvještaja).

Prema nalazu revizije, rashodi za lična primanja potcijenjeni su u iznosu od 689.714 KM, po osnovu evidentiranja obaveza u okviru Opštinske uprave (601.384 KM), JU Centar za socijalni rad Sokolac (24.906 KM), Turističke organizacije „Sokolac“ Sokolac (34.716 KM), JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje (18.200 KM) i JU za kulturu „Pero Kosorić“ Sokolac (10.508 KM) stvorenih iznad okvira utvrđenog budžetom. Shodno navedenom izvršenje budžeta Opštine nije vršeno u skladu sa članom 40. stav (1) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske, u pogledu stvaranja obaveza do visine okvira utvrđenog budžetom.

U obrascu PIF ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 8.062.566 KM, a rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 10.364.425 KM KM.

Skupština opštine je na sjednici održanoj 03.06.2024. godine razmatrala Izvještaj o izvršenju budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2023. godine i donijela Zaključak o neusvajanju istog („Službene novine Grada Istočno Sarajevo“ broj 12/24).

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JU Centar za socijalni rad Sokolac, Turističke organizacije „Sokolac“ Sokolac, JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje i JU za kulturu „Pero Kosorić“ Sokolac da obezbijedi da se obaveze stvaraju do visine okvira utvrđenog budžetom, u skladu sa članom 40. stav (1) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6.1.1. Prihodi i primici

Opština je iskazala prihode i primitke u ukupnom iznosu od 8.062.566 KM, a čine ih prihodi i primici iskazani u okviru opšteg fonda 01 (budžet u užem smislu).

6.1.1.1. Prihodi

Budžetski prihodi iskazani su u iznosu od 8.019.763 KM i odnose se na poreske prihode, neporeske prihode, grantove u zemlji i transfere između različitih jedinica vlasti.

Poreski prihodi iskazani su u iznosu od 4.854.338 KM, a čine ih porezi na lična primanja (619.792 KM), porez na prihode od samostalnih djelatnosti (88.587 KM), porezi na imovinu (206.291 KM), porezi na promet proizvoda (17 KM), indirektni porezi prikupljeni preko Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (3.861.262 KM) i porez na dobitke od igara na sreću (78.389 KM).

Neporeski prihodi iskazani su u iznosu od 2.461.832 KM, a čine ih prihodi od zakupa i rente (16.965 KM), naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga (2.425.184 KM) i ostali neporeski prihodi (19.683 KM).

Naknade i takse iskazane su u iznosu od 2.119.330 KM, a najvećim dijelom se odnose na opštinske administrativne takse (71.595 KM), komunalne takse (27.357 KM), naknade za građevinsko zemljište (116.865 KM), korišćenje mineralnih sirovina (10.881 KM), promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta (10.674 KM), naknade za šume (1.765.062 KM), vode (68.801 KM) i koncesione naknade za korišćenje prirodnih i drugih dobara od opšteg interesa (16.813 KM).

Prihodi od pružanja javnih usluga iskazani su u iznosu od 305.854 KM i najvećim dijelom se odnose na vlastite prihode JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje (278.854 KM).

Grantovi su iskazani u iznosu od 159.264 KM, a čine ih tekući grant JU Turistička organizacija „Sokolac“ Sokolac (1.500 KM) i kapitalni grantovi Opštini od Federalnog

ministarstva raseljenih lica i izbjeglica u svrhu sufinansiranja tri projekta izgradnje, rekonstrukcije i sanacije lokalnih puteva na području Opštine (150.000 KM) i projekta „Obnove vodenice – mlina u Knežini“ (7.764 KM).

Transferi između različitih jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 544.329 KM i najvećim dijelom se odnose na transfere od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske za finansiranje prava utvrđenih u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 37/12, 90/16, 94/19, 42/20 i 36/22) u iznosu od 400.205 KM, Republičkog sekretarijata za raseljena lica i migracije za finansiranje dovršetka radova na porodičnom stambenom objektu u izgradnji u Sokolovićima 70.000 KM i Agencije za agrarna plaćanja za razvoj ruralne infrastrukture u iznosu od 49.748 KM.

6.1.1.2. Primici

Primici su iskazani u iznosu od 42.803 KM, a čine ih primici za gradsko građevinsko zemljište u iznosu od 42.797 KM i ostali primici iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti u iznosu od 6 KM.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Rashodi i izdaci iskazani su u ukupnom iznosu od 10.364.425 KM, a čine ih na fondu 01 iskazani budžetski rashodi u iznosu od 8.700.936 KM i izdaci u iznosu od 1.663.489 KM.

6.1.2.1. Rashodi

Budžetski rashodi iskazani su u iznosu od 8.700.936 KM i odnose se na tekuće rashode i transfere između različitih jedinica vlasti.

Tekući rashodi iskazani su u iznosu od 8.696.644 KM, a čine ih rashodi za lična primanja zaposlenih, rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga, rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi, subvencije, grantovi, doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova, rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi između jedinica vlasti i rashodi po sudskim rješenjima.

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 4.345.874 KM, a odnose se na rashode za bruto plate zaposlenih (3.614.316 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (643.431 KM), naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata (40.530 KM), kao i rashode za otpremnine i jednokratne pomoći-bruto (47.597 KM). Potcijenjeni su u iznosu od 689.714 KM jer su isti evidentirani u okviru rashoda obračunskog karaktera (tačka 6.1.2.2. izvještaja).

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga iskazani su u iznosu od 1.554.834 KM, a čine ih rashodi po osnovu utroška električne energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga (234.921 KM), režijskog materijala (44.999 KM), materijala za posebne namjene (44.186 KM), tekućeg održavanja (105.506 KM), putovanja i smještaja (53.918 KM), stručnih usluga (85.059 KM), usluga održavanja javnih površina (674.948 KM) i ostali neklasifikovani rashodi (311.297 KM).

Rashodi za tekuće održavanje najvećim dijelom se odnose na rashode za tekuće održavanje objekata drumskog saobraćaja (87.853 KM) i tekuće održavanje prevoznih sredstava (7.088 KM).

Rashodi za stručne usluge najvećim dijelom se odnose na rashode za usluge osiguranja imovine, vozila i zaposlenih (10.506 KM), usluge informisanja i medija (35.419 KM), geodetsko-katastarske usluge (7.393 KM) i rashode za usluge održavanja računarskih programa i licenci (6.764 KM).

Rashodi za usluge održavanja javnih površina odnose se na rashode za usluge zimske službe (254.279 KM), čišćenja javnih površina (237.932 KM) i rashode po osnovu utroška

električne rasvjete na javnim površinama (182.737 KM). U okviru rashoda za usluge zimske službe u iznosu od 102.993 KM iskazane su usluge izvršene od „Romanijaputevi“ a.d. Sokolac, shodno zaključenom ugovoru o nabavci - zimsko održavanje puteva na području Opštine.

Ostali neklasifikovani rashodi najvećim dijelom se odnose na rashode za bruto naknade za 21 skupštinskog odbornika (114.976 KM), naknade članovima komisija i radnih grupa (13.847 KM), po osnovu ugovora o djelu (42.754 KM), za privremene i povremene poslove (7.738 KM), rashode po osnovu reprezentacije (53.927 KM) i organizacije manifestacija i prijema (26.932 KM). Ostali neklasifikovani rashodi precijenjeni su u najmanjem iznosu od 10.459 KM, a potcijenjeni su rashodi za usluge deratizacije u iznosu od 3.998 KM, rashodi za usluge smještaja na službenom putu 4.881 KM i rashodi za usluge izrade fotografija u iznosu od 1.580 KM, jer isti nisu evidentirani u skladu sa članom 92. stav (3., 7. i 8.) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike (Službeni glasnik Republike Srpske broj 98/16, 115/17, 118/18 i 97/23).

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi iskazani su u iznosu od 369.401 KM, a odnose se na rashode po osnovu kamata na obveznice (226.772 KM) i kamata na primljene zajmove u zemlji (142.629 KM).

Subvencije su iskazane u iznosu od 379.657 KM, a odobrene su proizvođačima mlijeka (275.735 KM), poljoprivrednim domaćinstvima za nabavku plastenika, naknadu štete i dr. (18.213 KM), kao i nefinansijskim subjektima u oblasti saobraćaja - sufinansiranje prevoza učenika (85.709 KM). Dodjela subvencija nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede vršena je na osnovu Pravilnika o raspodjeli sredstava za poljoprivredu predviđenih budžetom za 2023. godinu.

U okviru subvencija iskazani su rashodi za subvencije odobrene u 2022. godini nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede u iznosu od 24.674 KM i saobraćaja u iznosu od 10.666 KM, što nije u skladu sa članom 93. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 7). Zbog navedenog precijenjene su subvencije u najmanjem iznosu od 35.342 KM i finansijski rezultat ranijih godina u istom iznosu.

Grantovi su iskazani u iznosu od 760.505 KM, a čine ih tekući grantovi političkim organizacijama (13.000 KM), sportskim organizacijama i udruženjima (452.087 KM), organizacijama i udruženjima za afirmaciju porodice, zaštitu prava djece, boraca i osoba sa invaliditetom (75.950 KM), udruženjima u oblasti kulture (2.098 KM), Udruženju građana „Aurora“, Crvenom krstu „Romanija“ Sokolac i drugim neprofitnim subjektima u zemlji (44.470 KM), kao i tekući grantovi javnim nefinansijskim subjektima - Javnom preduzeću „Info centar“ Sokolac (148.400 KM), Javnom komunalnom preduzeću „Sokolac“ (12.500 KM) i Javnoj zdravstvenoj ustanovi Dom zdravlja „Dr Ljubomir Čeranić“ (12.000 KM). U okviru tekućih grantova sportskim organizacijama i udruženjima odobrena su sredstva JU Sportsko-rekreativni centar „Glasinac“ u iznosu od 250.002 KM.

Raspored sredstava granta po korisnicima vršen je prilikom izrade budžeta Opštine. Korisnici sredstava granta podnijeli su izvještaj o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava, u skladu sa članom 16. Odluke o izvršenju budžeta Opštine Sokolac za 2023. godinu.

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova iskazane su u iznosu od 976.351 KM, a čine ih doznake građanima za razne vidove socijalnih davanja po osnovu prava utvrđenih Zakonom o socijalnoj zaštiti (694.369 KM) i pružaocima usluga socijalne zaštite (108.507 KM) koje se isplaćuju preko JU Centar za socijalni rad, tekuće pomoći porodicama palih boraca, ratnih vojnih invalida i civilnih

žrtava rata (98.981 KM) i ostale tekuće doznake građanima - jednokratna novčana pomoć porodicama i dr. (74.494 KM).

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi između jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 63.493 KM i odnose se na rashode kamata po kreditu primljenom od Ministarstva finansija Republike Srpske za realizaciju projekta „Snabdijevanje vodom i kanalizacija u Opštini Sokolac“ (prenos kreditnih sredstava Evropske investicione banke).

Rashodi po sudskim rješenjima iskazani su u iznosu 246.529 KM i odnose se na rashode po sudskim rješenjima o izvršenju.

Transferi između različitih jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 4.292 KM, a odnose se transfere entitetu (2.367 KM), jedinicama lokalne samouprave (160 KM) i fondovima obaveznog socijalnog osiguranja (1.765 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **klasifikacija rashoda za komunalne usluge, rashoda po osnovu putovanja i smještaja, kao i rashoda za stručne usluge vrši u skladu sa članom 92. stav (3., 7. i 8.) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,**
- **subvencije priznaju u periodu nastanka poslovnog događaja, u skladu sa članom 93. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 7).**

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u ukupnom iznosu od 1.663.489 KM, a čine ih izdaci za nefinansijsku imovinu u iznosu od 283.057, izdaci za nefinansijsku imovinu iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti 10.720 KM, izdaci za otplatu dugova 631.657 KM i ostali izdaci u iznosu od 738.055 KM.

Izdaci za nefinansijsku imovinu se odnose na izdatke za izgradnju i pribavljanje puteva (161.669 KM), rasvjete (32.705 KM), vodovoda i ostalih objekata (39.836 KM), nabavku kancelarijske, računarske i druge opreme (14.745 KM), pribavljanje zemljišta (17.300 KM), kao i izdatke za zalihe sitnog inventara i auto-guma (16.802 KM).

Izdaci za otplatu dugova se odnose na izdatke za otplatu glavnice po obveznicama (367.234 KM), zajmova primljenih od banaka (208.912 KM) i izdaci za otplatu dugova prema drugim jedinicama vlasti - kredit Evropske investicione banke (55.511 KM).

Ostali izdaci se odnose na izdatke po osnovu datih avansa (2.500 KM), izdatke za otplatu neizmirenih obaveza iz ranijih godina (640.268 KM) i ostale izdatke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (95.287 KM).

Ostali izdaci iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti se odnose na izdatke za naknade plata za porodijsko odsustvo (92.441 KM) i bolovanje (2.846 KM) koji se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja.

6.1.3. Budžetski suficit/deficit

U obrascu PIB 01 iskazan je budžetski deficit u iznosu od 932.153 KM, koji predstavlja razliku između zbira budžetskih prihoda i primitaka za nefinansijsku imovinu i zbira budžetskih rashoda i izdataka za nefinansijsku imovinu. Prema nalazu revizije budžetski deficit iznosi 1.586.527 KM (tačka 6.1.2.1. izvještaja).

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje iskazano je u negativnom iznosu od 1.369.706 KM, a predstavlja zbir neto zaduživanja (- 631.657 KM) i ostalih neto primitaka (- 738.049 KM).

6.1.5. Razlika u finansiranju

U obrascu PIB 01 iskazana je negativna razlika u finansiranju u iznosu od 2.301.859 KM, a predstavlja razliku između budžetskih prihoda i primitaka (8.062.566 KM) i budžetskih rashoda i izdataka (10.364.425 KM). Prema nalazu revizije negativna razlika u finansiranju iznosi 2.956.233 KM.

6.1.6. Izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima

Opština je u obrascu PIF iskazala prihode i primitke u ukupnom iznosu od 8.062.566 KM i ukupne rashode i izdatke u iznosu od 10.364.425 KM, koji su u cijelosti iskazani u okviru fonda 01.

6.2. Bilans uspjeha

Prihodi i rashodi iskazani u konsolidovanom bilansu uspjeha, pored prihoda i rashoda iskazanih u obrascu PIF, sadrže prihode i rashode obračunskog karaktera.

6.2.1. Prihodi

Prihodi su iskazani u iznosu od 10.680.992 KM, a odnose se na poreske i neporeske prihode, grantove, transfere između različitih jedinica vlasti (koji su obrazloženi u tački 6.1.1.1. izvještaja) i prihode obračunskog karaktera.

6.2.1.1. Prihodi obračunskog karaktera

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 2.661.229 KM, a čine ih finansijski prihodi obračunskog karaktera iskazani na ime obračunatih pozitivnih kursnih razlika na obaveze po kreditu Svjetske banke (54.258 KM), prihodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja (4.271 KM), dobiti od prodaje zemljišta (23 KM), pomoći u naturi (2.577 KM), ostali prihodi obračunskog karaktera evidentirani po osnovu izvještaja Poreske uprave Republike Srpske iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za obračunski period 01.01-31.12.2023. godine (79.266 KM) i obračunati prihodi po osnovu prenosa imovine od entiteta - Republički sekretarijat za raseljena lica i migracije (2.520.834 KM).

JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje po osnovu usluga boravka djeteta u predškolskoj ustanovi nije evidentirala potraživanja i obračunske prihode, shodno članu 71. stav (1) i 72. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Prihodi su priznati na gotovinskoj osnovi.

Preporučuje se direktoru JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje da obezbijedi da se evidentiranje potraživanja i obračunskih prihoda vrši shodno članu 71. stav (1) i 72. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.2.2. Rashodi

Rashodi su iskazani u iznosu od 10.434.563 KM, a odnose se na tekuće rashode, transfere između različitih jedinica vlasti (koji su obrazloženi u tački 6.1.2.1. izvještaja) i rashode obračunskog karaktera.

6.2.2.1. Rashodi obračunskog karaktera

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 1.733.627 KM, a čine ih nabavna vrijednost realizovanih zaliha (16.802 KM), rashodi po osnovu amortizacije (969.641 KM), rashodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja (56.623 KM), gubici po osnovu prodaje zemljišta i rashodovanja imovine (847 KM) i ostali rashodi obračunskog karaktera (689.714 KM).

Rashodi po osnovu amortizacije najvećim dijelom se odnose na amortizaciju zgrada i građevinskih objekata u iznosu od 873.700 KM i amortizaciju postrojenja i opreme u iznosu od 86.322 KM.

Ostali rashodi obračunskog karaktera odnose se na ukalkulisane obaveze za tekuće rashode (rashodi za lična primanja zaposlenih Opštinske uprave, JU Centar za socijalni rad Sokolac, Turistička organizacija „Sokolac“ Sokolac, JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje i JU za kulturu „Pero Kosorić“ Sokolac) koji zahtijevaju odliv novčanih sredstava i ne predstavljaju rashode obračunskog karaktera kako je to propisano članom 90., 91. i 100. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Shodno navedenom, ostali rashodi obračunskog karaktera precijenjeni su u iznosu od 689.714 KM i za isti iznos su potcijenjeni rashodi za lična primanja zaposlenih.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JU Centar za socijalni rad Sokolac, Turističke organizacije „Sokolac“ Sokolac, JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje i JU za kulturu „Pero Kosorić“ Sokolac da obezbijedi da se u okviru rashoda obračunskog karaktera evidentiraju rashodi koji ne zahtijevaju odliv gotovine, u skladu sa članom 100. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.2.3. Finansijski rezultat

U konsolidovanom bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2023. godine iskazan je finansijski rezultat u iznosu od 246.429 KM, a prema nalazu revizije iznosi 178.534 KM.

6.3. Bilans stanja

U Konsolidovanom bilansu stanja na dan 31.12.2023. godine iskazane su neto poslovna aktiva i pasiva u vrijednosti od po 101.332.203 KM.

6.3.1. Aktiva

Poslovnu aktivu čine tekuća imovina neto vrijednosti 1.984.384 KM i stalna imovina neto vrijednosti 99.347.819 KM.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina se odnosi na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja (bruto vrijednost 3.802.552 KM i ispravka vrijednosti 1.818.168 KM).

Kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja čine gotovina i gotovinski ekvivalenti, kratkoročna potraživanja, kratkoročna razgraničenja i kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 69.234 KM i odnose se na sredstva na bankovnim računima.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u neto vrijednosti 596.783 KM (bruto vrijednost 2.321.037 KM i ispravka vrijednosti 1.724.254 KM), a odnose se na potraživanja od zaposlenih (5.983 KM), potraživanja za nenaplaćene poreze i neporeske prihode (194.349 KM), potraživanja za poreze i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana (81.360 KM) i ostala kratkoročna potraživanja u zemlji (315.091 KM).

Potraživanja za nenaplaćene poreze, kao i potraživanja za poreze za koje je produžen rok, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana evidentirana su na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima Poreske uprave Republike Srpske.

Ostala kratkoročna potraživanja najvećim dijelom se odnose na potraživanja od Šumskog gazdinstva „Romanija“ Sokolac u iznosu od 315.073, po osnovu naknade za razvoj nerazvijenih dijelova Opštine u skladu sa odredbama Zakona o šumama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 75/08, 60/13 i 70/20).

Sporna (korigovana) kratkoročna potraživanja najvećim dijelom se odnose na nenaplaćena potraživanja po osnovu poreskih (1.327.093 KM) i neporeskih prihoda (258.071 KM) i dodijeljenog gradskog građevinskog zemljišta (93.305 KM).

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u bruto/neto vrijednosti 1.255.296 KM i najvećim dijelom se odnose na razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknade plata za vrijeme bolovanja i roditeljskog odsustva koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (538.918 KM) i date avanse za nefinansijsku imovinu - izgradnja bazena, Etno sela Sokolac, kupovina Javnog preduzeća vodovod i kanalizacija „Vrelo Bioštica“ a.d. - u stečaju kroz postupak reorganizacije (713.802 KM).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazana su u neto vrijednosti 63.071 KM (bruto vrijednost 92.923 KM i ispravka vrijednosti 29.852 KM), a odnose se na potraživanja od entiteta, jedinica lokalne samouprave i fondova obaveznog socijalnog osiguranja za poreze, doprinose i neporeske prihode po zapisnicima iz poreskog knjigovodstva (22.902 KM), Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske po osnovu finansiranja prava utvrđenih Zakonom o socijalnoj zaštiti (34.959 KM) i potraživanja od entiteta po osnovu Programa javnih investicija Republike Srpske za 2021. godinu za „Projekat snabdijevanja vodom i projekat kanalizacije u Opštini Sokolac (5.210 KM).

U Opštinskoj upravi, JU Centar za socijalni rad Sokolac, Turistička organizacija „Sokolac“ Sokolac, JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje, JU za kulturu „Pero Kosorić“ Sokolac nije u potpunosti vršena procjena kratkoročne finansijske imovine i razgraničenja sa stanovišta njihove naplativosti na dan bilansiranja kako je to propisano članom 73. stav (1. i 2.) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Zbog navedenog precijenjena su kratkoročna razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknadu plata za vrijeme bolovanja i porodijskog odsustva koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja u najmanjem iznosu od 424.866 KM, potraživanja po osnovu transfera od entiteta 5.210 KM i finansijski rezultat ranijih godina u najmanjem iznosu od 326.841 KM, a potcijenjeni su rashodi od usklađivanja vrijednosti finansijske imovine u iznosu od 103.235 KM.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JU Centar za socijalni rad Sokolac, Turističke organizacije „Sokolac“ Sokolac, JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje i JU za kulturu „Pero Kosorić“ Sokolac da obezbijedi da se izvrši korekcija kratkoročne finansijske imovine i razgraničenja u skladu sa članom 73. stav (1. i 2.) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalnu imovinu čine dugoročna finansijska imovina bruto/neto vrijednosti 23.652 KM i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima neto vrijednosti 99.324.167 KM (bruto vrijednost 109.575.959 KM i ispravka vrijednosti 10.251.792 KM).

Dugoročnu finansijsku imovinu čine dugoročni plasmani bruto/neto vrijednosti 16.000 KM i dugoročna potraživanja bruto/neto vrijednosti 7.652 KM.

Dugoročni plasmani se odnose na učešća u kapitalu u Javnom preduzeću „Info Centar“ Sokolac (2.000 KM), Javnom komunalnom preduzeću „Sokolac“ (2.000 KM), Javnoj zdravstvenoj ustanovi Dom zdravlja „Dr Ljubomir Čeranić“ Sokolac (2.000 KM) i osnivačke uloge ustanova čiji je osnivač Opština (10.000 KM).

Dugoročna potraživanja se odnose na potraživanja za poreze kojima je produžen rok plaćanja evidentiranih na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima Poreske uprave Republike Srpske.

Nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima čine proizvedena stalna imovina neto vrijednosti 19.856.507 KM (bruto vrijednost 30.108.299 KM i ispravka vrijednosti 10.251.792 KM), dragocjenosti bruto/neto vrijednosti 5.440 KM, neproizvedena stalna imovina - zemljište bruto/neto vrijednosti 78.873.319 KM i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi bruto/neto vrijednosti 588.901 KM.

Proizvedenu stalnu imovinu čine zgrade i objekti neto vrijednosti 19.382.473 KM, postrojenja i oprema 472.190 KM i nematerijalna proizvedena imovina neto vrijednosti 1.844 KM.

Neto vrijednost zgrada i objekata čine stambeni objekti za posebne socijalne grupe (3.567.085 KM), poslovni objekti i prostori (6.108.435 KM), saobraćajni objekti - putevi, vanjska rasvjeta, trotoari i dr. (3.941.313 KM) i ostali objekti - vodovod i kanalizacija, spomenici, sportsko-rekreativni tereni i dr. (5.765.640 KM).

Vrijednost zgrada i objekata u toku godine uvećana je najvećim dijelom po osnovu prenosa stambenog objekta za posebne socijalne grupe iz Glavne knjige trezora Republike u skladu sa Odlukom Vlade Republike Srpske o prenosu prava svojine na nepokretnostima od 09.02.2023. godine (2.360.834 KM), kao i stavljanja u upotrebu u okviru stalnih sredstava u pripremi iskazanog ulaganja Opštine u navedeni objekat (262.017 KM) i saobraćajne objekte (201.115 KM).

Neto vrijednost postrojenja i opreme najvećim dijelom čine motorna i terenska vozila (36.951 KM), kancelarijska oprema i inventar (35.957 KM), komunikaciona i računarska oprema (24.561 KM), oprema za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (164.152 KM), te policijska i druga specijalna oprema (58.954 KM).

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi u cijelosti se odnosi na zgrade i objekte u pripremi (stambeni objekti, poslovni, saobraćajni i ostali objekti).

6.3.2. Pasiva

Poslovnu pasivu čine obaveze i ragraničenja u iznosu od 21.974.020 KM i vlastiti izvori u iznosu od 79.358.183 KM.

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja čine kratkoročne obaveze i razgraničenja u iznosu od 12.285.063 KM i dugoročne obaveze i razgraničenja u iznosu od 9.688.957 KM.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja se odnose na obaveze po osnovu emitovanih obveznica (384.105 KM) i dugoročnih zajmova koji dospijevaju na naplatu do godinu dana - kredit „Nova banka“ a.d. Banja Luka (258.245 KM) i rješenja o odgodi plaćanja poreskog duga (205.891 KM), obaveze za lična primanja zaposlenih (6.399.893 KM), obaveze iz poslovanja u zemlji (3.290.869 KM), obaveze za kamate po kreditu (1.536 KM), obaveze za subvencije (258.091 KM), grantove (149.824 KM), obaveze za doznake na ime socijane zaštite (153.020 KM), kratkoročna rezervisanja i razgraničenja (26.720 KM) i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (1.156.869 KM).

Obaveze za lična primanja zaposlenih se odnose na obaveze za bruto plate i bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi (4.241.301 KM) i kod nižih budžetskih korisnika (2.158.592 KM).

Obaveze iz poslovanja u zemlji najvećim dijelom se odnose na obaveze prema dobavljačima za nabavku robe i usluga (1.812.334 KM), stalne imovine (599.409 KM), obaveze prema fizičkim licima (483.766 KM) i obaveze po sudskim rješenjima (122.854

KM). Obaveze iz poslovanja precijenjene su u najmanjem iznosu od 103.310 KM, a potcijenjene su obaveze za doznake u istom iznosu, jer obaveze po osnovu tekućih doznaka građanima (dopunska prava boraca i jednokratna novčana pomoć porodicama) nisu evidentirane u skladu sa članom 81. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Dugoročne obaveze i razgraničenja se odnose na dugoročne finansijske obaveze (6.218.462 KM) i dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (3.470.495 KM).

Dugoročne finansijske obaveze se odnose na dugoročne obaveze po emitovanim obveznicama 2019. godine na period od 12 godina nakon grejs perioda od tri godine (4.454.986 KM), kreditnom zaduženju 2020. godine kod „Nove banke“ a.d. Banja Luka na period od deset godina za refinansiranje postojećih kredita, otplatu poreskih obaveza i finansiranje prenesenih obaveza (1.471.796 KM) i dugoročne obaveze po rješenjima Ministarstva finansija Republike Srpske iz 2021. godine o odgodi plaćanja poreskog duga Opštini na period od pet godina (291.680 KM).

Dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti se odnose na dugoročne obaveze po kreditu Evropske investicione banke za projekat „Snabdijevanje vodom i kanalizacija u Opštini Sokolac“ (3.075.910 KM) i dugoročne obaveze po kreditu Svjetske banke za rekonstrukciju vodovodne mreže u Opštini Sokolac (394.585 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se klasifikacija obaveza za doznake vrši u skladu sa članom 81. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.3.2.2. Vlastiti izvori sredstava

Vlastiti izvori iskazani su u iznosu od 79.358.183 KM, a čine ih trajni izvori sredstava, rezerve, finansijski rezultat ranijih godina i finansijski rezultat tekuće godine.

Trajni izvori sredstava iskazani su u iznosu od 38.026.084 KM, a čini ih vrijednost imovine koja ne podliježe obračunu amortizacije čija vrijednost je utvrđena u ranijem periodu, vrijednost učešća u kapitalu kontrolisanih entiteta i osnivačkih uloga u nižim budžetskim korisnicima.

Rezerve su iskazane u iznosu od 41.513.147 KM i najvećim dijelom se odnose na revalorizacione rezerve po osnovu procjene vrijednosti zemljišta (41.503.642 KM).

Finansijski rezultat ranijih godina iskazan je u negativnom iznosu od 429.161 KM, a prema nalazu revizije gubitak je potcijenjen za 362.181 KM zbog neevidentiranja subvencija u obračunskom periodu nastanka poslovnog događaja i neizvršene korekcije kratkoročnih potraživanja i razgraničenja (tačka 6.1.2.1. i 6.3.1.1. izvještaja).

Finansijski rezultat tekuće godine iskazan je u iznosu od 248.113 KM, a prema nalazu revizije precijenjen je za 67.895 KM.

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Pozicije vanbilansne aktive i pasive iskazane su u iznosu od 814.819 KM i u cjelosti se odnose na vrijednost deset stanova koji nisu privatizovani. Opština u vanbilansnoj evidenciji nije evidentirala primljena sredstva obezbjeđenja (mjenica, garancije) za izvršenje ugovora o nabavci radova, shodno članu 92. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se u vanbilansnoj evidenciji evidentiraju primljena sredstva obezbjeđenja u postupcima nabavke, shodno članu 92. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Konsolidovanom bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 7.989.347 KM i prilivi gotovine iz investicionih aktivnosti u iznosu od 42.797 KM. Odlivi gotovine iskazani su po osnovu odliva iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 7.284.026 KM, investicionih aktivnosti 101.464 KM i aktivnosti finansiranja u iznosu od 631.657 KM.

Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata iznosi 14.997 KM, po osnovu pozitivnog novčanog toka iz poslovnih aktivnosti (705.321 KM) i negativnog novčanog toka iz investicionih aktivnosti i aktivnosti finansiranja (690.324 KM). Stanje gotovine na početku perioda je iskazano u iznos od 54.237 KM, a na kraju perioda u iznosu od 69.234 KM.

Konsolidovani bilans novčanih tokova sačinjen je u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 2 - Izvještaj o novčanim tokovima.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje, u skladu sa zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 15 c) i 38), objelodanjeno je da su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja uz pretpostavku da će Opština nastaviti sa poslovanjem i izvršavanjem svojih zakonskih obaveza u vremenskom roku koji se može predvidjeti.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema Izvještaju Pravobranilaštva Republike Srpske protiv Opštine, a radi naplate duga i naknade štete vodi se 20 sudskih sporova vrijednosti 358.096 KM. Takođe, Opština je izvršenik u izvršnim postupcima koji se vode zbog naplate potraživanja iz radnog odnosa (tražioci izvršenja su zaposleni Opštine).

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Opština je sačinila Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje koje pružaju osnovne informacije o Opštini, zakonsko-pravnoj i računovodstvenoj osnovi za izradu finansijskih izvještaja. Međutim, u Napomenama nisu prezentovane informacije o:

- primijenjenim računovodstvenim politikama relevantnim za razumijevanje finansijskih izvještaja, prihodima i rashodima obračunskog karaktera, primicima za nefinansijsku imovinu, obavezama za subvencije i grantove, strukturi neporeskih prihoda, rashoda po osnovu korišćenja robe i usluga, u bilansu novčanih tokova iskazanim tokovima gotovine, kao i potencijalnim obavezama u skladu sa članom 46. stav (3., 4. i 5.) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 24),
- korišćenom metodu amortizacije, korisnom vijeku upotrebe ili korišćenim stopama amortizacije, bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i akumuliranoj ispravci vrijednosti na početku perioda za svaku klasu nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine u skladu sa MRS JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 88 b), c) i d) i MRS JS 31 - Nematerijalna imovina (paragraf 117 a), b) i c).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se u Napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje objelodanjuju sve dodatne informacije shodno članu 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda.

Revizijski tim

mr Danijela Tepić, s.r.

Mirjana Radanović, s.r.